

Sarajevo, 30.10.2017. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.10.2017.- 27.10.2017.

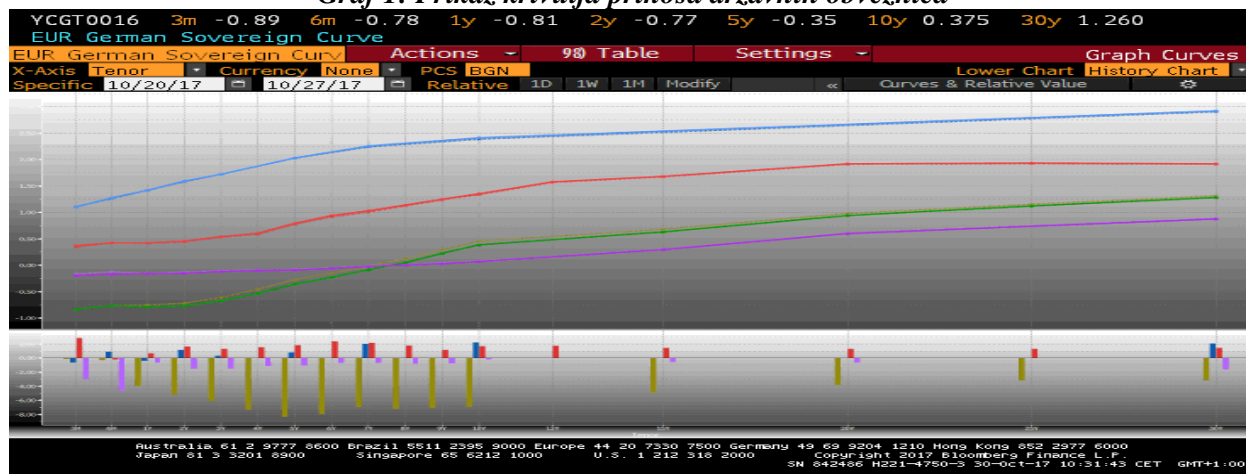
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	20.10.17	27.10.17	20.10.17	27.10.17	20.10.17	27.10.17	20.10.17	27.10.17
2 godine	-0,72	-0,77	1,58	1,59	0,44	0,46	-0,13	-0,15
5 godina	-0,27	-0,36	2,02	2,03	0,77	0,79	-0,08	-0,09
10 godina	0,45	0,38	2,38	2,41	1,33	1,35	0,08	0,07

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	20.10.17	27.10.17
3 mjeseca	-0,797	-0,795
6 mjeseci	-0,765	-0,768
1 godina	-0,724	-0,770

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.10.2017. godine (pune linije) i 20.10.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su smanjeni početkom protekle sedmice, ali su nakon toga ponovo povećani i taj trend je nastavljen do sredine sedmice. Nakon održane sjednice UV ECB u četvrtak i odluke centralne Vlade u Španiji u petak da raspusti regionalnu Vladu i Parlament Katalonije, prinosi ovih obveznica su zabilježili prilično smanjenje. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su smanjeni za 5 do 8,5 baznih poena. Iako je tokom sedmice zabilježeno volatilno kretanje prinosa španskih obveznica usljed neizvjesnosti koja je na kraju sedmice uticala na rast potražnje za sigurnijim investicijama, prinosi ovih obveznica su na sedmičnom nivou, takođe, smanjeni. Prinosi dvogodišnjih i petogodišnjih španskih obveznica su smanjeni za 4 do 4,5 bazna poena, a prinos desetogodišnjih obveznica za skoro 8 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu.

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu na nivou od 0,0%. Bitniji podatak je da je **odlučeno da se program kvantitativnih olakšica produži za dodatnih 9 mjeseci, do septembra sljedeće godine, sa smanjenim mjesečnim kupovinama obveznica u iznosu od**

30 milijardi EUR počevši od januara sljedeće godine, s trenutnih 60 milijardi EUR. ECB je ostavila otvorenu opciju da poveća obim ili trajanje ovog programa ukoliko to bude potrebno. Još jednom je ponovljeno da će ključne kamatne stope ECB ostati na trenutnim nivoima duži vremenski period, odnosno duži period i nakon isteka programa kupovina obveznica. Iako je mjesečni iznos kupovina prepolovljen u odnosu na trenutni nivo, produženje ovog programa za dodatnih 9 mjeseci, zajedno s reinvestiranjem dospjelih sredstava ukazuje na to da će prilagodljiva monetarna podrška ECB ostati na snazi duže vrijeme. Izjave zvaničnika ove institucije nakon održane sjednice su bile usmjerene ka smanjenoj potrebi za dodatnim povećanjem obima kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica, zbog povoljnog trenda privrednog rasta, koji bi mogao biti i veći od očekivanog.

ECB je objavila nove poboljšane prognoze, prema kojima se očekuje da bi privredni rast u ovoj godini mogao iznositi 2,2%, u 2018. godini 1,9%, te 1,7% u 2019. godini. Dugoročne prognoze privrednog rasta (u narednih pet godina) su nepromijenjene (1,6%). Dugoročne prognoze stope inflacije su povećane na 1,9% s ranijih 1,8%, ali su prognoze do 2019. godini i dalje ispod ciljanog nivoa ECB. Još jedan pozitivan podatak je da se očekuje da bi stopa nezaposlenosti eurozone u 2019. godini, mogla biti smanjena na 8,6%, što je za 0,2% manje u odnosu na prethodne prognoze.

Belgija je emitovala šestogodišnje (0,02%), devetogodišnje (0,368%) i tridesetogodišnje (1,786%) obveznice. Po većim prinosima u odnosu na ranije aukcije Njemačka je emitovala desetogodišnje (0,48%), a Italija dvogodišnje (-0,167%) obveznice. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,688%), šestomjesečne (-0,644%) i jednogodišnje (-0,591%) trezorske zapise, dok je Italija po rekordno niskom prinosu od -0,40% emitovala šestomjesečne trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ 2016.	-	88,9%	89,9%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.) OKT	-1,1	-1,0	-1,2
3.	IFO indeks poslovnog povjerenja – Njemačka OKT	115,1	116,7	115,3
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija OKT	-	109,1	108,1
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) OKT	56,5	55,9	56,7
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G) SEP	5,0%	5,1%	5,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) AUG	-	4,0%	5,8%
8.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G) AUG	-	12,2%	10,1%
9.	Promjena broja nezaposlenih – Francuska (u '000) SEP	-	-64,8	22,3
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska SEP	-	8,0%	7,5%
11.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno) III kvartal	16,60%	16,38%	17,22%
12.	Maloprodaja – Španija (G/G) SEP	1,9%	2,1%	1,7%

SAD

Prinosi američkih obveznica su povećani tokom trgovanja u petak za jedan do tri bazna poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Američki dionički indeks Dow Jones je tokom trgovanja u utorak dostigao novi rekordno visok nivo (23.441,76 poena), dok je indeks SP 500 rekordno visok nivo zabilježio u petak (2.581,07 poena).

Proteklu sedmicu su obilježile špekulacije o tome ko će biti naredni predsjednik Federalnih rezervi, nakon što u februaru naredne godine istekne mandat predsjednice Yellen. Prema aktuelnim špekulacijama, izbor je sužen na aktuelnog člana Odbora guvernera Jeromiea Powella i ekonomistu Johna Taylora. Prema mišljenju mnogih analitičara, od izbora narednog predsjednika Fedu u značajnoj mjeri bi mogao da zavisi dalji tempo umanjenja monetarnih stimulansa u SAD. Očekuje se da će predsjednik SAD Trump do 3. novembra saopštiti ime kandidata za narednog predsjednika Federalnih rezervi.

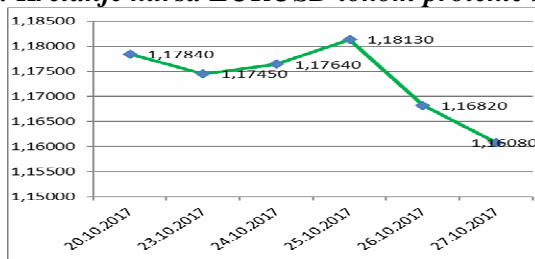
Tokom protekle sedmice objavljeno je istraživanje Reutersa, prema kojem bi trebalo da se referentna kamatna stopa krajem naredne godine kreće u rasponu od 1,75% do 2,0%. Međutim, ova očekivanja su drugačija od onog što je navedeno u prognozama Fedovih zvaničnika, koje su objavljene tokom septembra, a prema kojima se tokom naredne godine očekuju tri povećanja referentne kamatne stope, odnosno da će do kraja naredne godine biti povećana na nivo od 2,00% do 2,25%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – prvi preliminarni podatak (G/G)	III kvartal	2,6%	3,0%	3,1%
2.	Indeks lične potrošnje – prvi preliminarni podatak	III kvartal	2,1%	2,4%	3,3%
3.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Kansas Sitija	OKT	17	23	17
4.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Ričmonda	OKT	17	12	19
5.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	SEP	-0,13	0,17	-0,37
6.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća (M/M)	SEP	-1,1%	18,9%	-3,6%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21.OKT	235.000	233.000	223.000

USD je tokom protekle sedmice nastavio trend aprecijacije u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1784 na nivo od 1,1608, što je na sedmičnom nivou smanjenje od 1,5% i predstavlja najniži nivo od jula ove godine.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Rejting agencija Fitch je potvrdila kreditni rejting Velike Britanije AA uz negativne izglede.

Viceguverner BoE Cunliffe je pojačao špekulacije o mogućem povećanju referentne kamatne stope opisujući tu opciju kao “otvoreno pitanje”. Premijerka May je tokom protekle sedmice prvi put ukazala na to da ukoliko se do ljeta naredne godine ne postigne trgovinski sporazum s EU, Velika Britanija će napustiti EU u martu 2019. godine bez tranzicionog perioda.

Glavni pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da Velika Britanija mora da bira između niza različitih modela koji se tiču povezanosti s EU u momentu kada napusti blok, dodajući da bi najbolji pregovori bili oni koji se načine nakon mirnog napuštanja EU. Iako su obje strane u pregovorima zainteresovane za održavanje bliskih odnosa, mogućnosti uspostavljanja ovih odnosa su limitirani. Jedini način da se odnosi regulišu bez poteškoća jeste da se ostane unutar internog tržišta. To bi mogao biti model koji primjenjuje Norveška, ali Vlada Velike Britanije to odbija, istakao je Barnier. Lideri EU su ocijenili da Velika Britanija nije načinila dovoljno napretka vezano za pregovore o napuštanju EU, niti je započela rad na osmišljavanju budućih odnosa s EU, što je povećalo zabrinutost u Evropi i svijetu da bi Velika Britanija mogla s poteškoćama napustiti blok, uz ozbiljne ekonomske i političke posljedice. Ukoliko bi se ovakav izlazak zaista desio, to bi prouzrokovalo ogromne probleme, uglavnom za Veliku Britaniju, ali i za EU, upozorili su EU lideri.

S druge strane, ministar za Brexit Davis je izjavio da Velika Britanija očekuje da će EU do decembra dati smjernice vezano za tranzicioni sporazum o Brexitu, te dodao da se nada brzom dogovoru, ističući da Velika Britanija želi okvirni tranzicioni sporazum s EU koji će biti primijenjen nakon što Velika Britanija napusti EU blok.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	CBI poslovni optimizam	OKT	-	-11	5
2.	Kredit za kupovinu kuća	SEP	41.800	41.584	41.762
3.	GDP (Q/Q) P	III kvartal	0,3%	0,4%	0,3%
4.	Indeks uslužnog sektora (kvartalno)	AUG	0,4%	0,4%	0,5%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,89312 na nivo od 0,88418, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3190 na nivo od 1,3128.

JAPAN

Partija premijera Abea je pobijedila na održanim parlamentarnim izborima. Nakon toga Abe je ponovio obećanja usmjerena ka većim investicijama u obrazovanje i brigu za djecu s ciljem da se žene podstaknu na pridruživanje radnoj snazi, ali i da se ohrabre veće porodice. Ključ održivog rasta u Japanu jeste odgovornost prema starenju i niskom natalitetu, istakao je Abe, te dodao da su upravo ove okolnosti najveći izazov za politiku Abenomics. Abe je ponovio da će nastaviti s pritiscima na japanske kompanije da više troše akumulirane rezerve u pravcu jačanja plata zaposlenika s cijem podsticanja ciklusa njihovog rasta. Pored navedenog, Abe je ukazao na to da će nastaviti s planiranim povećanjem stope PDV-a na 10% sa 8% u 2019. godini, te da će jedan dio prihoda po ovom osnovu usmjeriti ka “socijalnom sistemu sigurnosti za sve generacije” preusmjeravajući dio sredstava ka obrazovanju umjesto otplate javnog duga. Ekonomski savjetnik premijera Abea gospodin Hamada je izjavio da ne treba pretjerano kritikovati BoJ za neuspjeh u dostizanju inflatornog cilja, s obzirom na to da je ultra ekspanzivna monetarna politika pomogla ekonomiji da kreira poslove, dodajući da je inflatorni cilj pojednostavio dostizanje bazičnih potreba populacije, poput niske nezaposlenosti. Bivša članica MPC BoJ Shirai je izjavila da za Japan neće biti lako da dostigne inflatorni cilj od 2% u narednih nekoliko godina, ističući da je sasvim jasno da monetarna politika nije imala efektivne rezultate u generisanju inflacije vođene tražnjom, te dodala da ne misli da BoJ treba napustiti inflatorni cilj od 2%, ali da treba usvojiti fleksibilniji pristup, kao i da bi ključan, za buduće izglede, mogao biti način na koji BoJ nesmetano napušta ultra ekspanzivnu monetarnu politiku.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

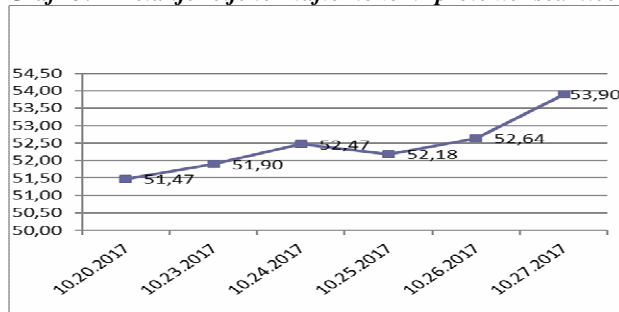
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks F AUG	-	107,2	106,8
2.	Koicidirajući indeks F AUG	-	117,7	117,6
3.	PMI radnointenzivni sektor P OKT	-	52,5	52,9
4.	Uslužni sektor (G/G) SEP	0,8%	0,9%	0,8%
5.	Inflacija (G/G) SEP	0,7%	0,7%	0,7%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s 133,77 na nivo od 131,97. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 113,52 na nivo od 113,67.

NAFTA I ZLATO

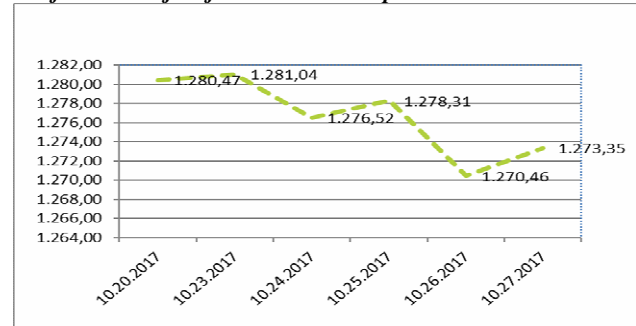
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,47 USD (43,68 EUR). Cijena ovog energenta je tokom protekle sedmice uglavnom bilježila rast. Tokom protekle sedmice je objavljen podatak o povećanju američkih zaliha nafte za 900.000 barela, što je njihovo prvo povećanje u posljednjih pet sedmica i informacija koja je tokom trgovanja u srijedu uticala na blago smanjenje cijene ovog energenta. Krajem protekle sedmice predstavnici Saudijske Arabije su najavili da će podržati produženje sporazuma o smanjenom obimu proizvodnje nafte, a sličnu izjavu o tome je dao i predsjednik Rusije Putin. Ipak, više detalja o navedenom planu će biti poznato nakon sastanka zemalja članica OPEC-a koji se održava krajem novembra. Doprinos rastu cijene nafte dale su i tenzije u iračkoj oblasti Kurdistan. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,90 USD (46,43 EUR), što je njen najviši nivo od februara tekuće godine. Na sedmičnom nivou cijena ovog energenta je povećana za 4,72%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.280,47 USD (1.086,62 EUR). Cijena ovog plemenitog metala je tokom protekle sedmice imala trend smanjenja pod uticajem iščekivanja sastanka UV ECB-a, ali i špekulacija o tome ko će biti naredni predsjednik Federalnih rezervi od čega bi mogao da zavisi i tempo povećanja referentne kamatne stope u SAD. Pored toga, tokom protekle sedmice tražnja za rizičnijom aktivom i rast dioničkih indeksa u SAD na rekordno visok nivo su uticali na smanjenje tražnje za zlatom. Aprecijacija USD u odnosu na valute najvećih trgovinskih partnera SAD, je još jedan od faktora koji je uticao na smanjenje tražnje za ovim plemenitim metalom, jer je čini skupljom za kupce koji iz drugih valuta, osim USD, finansiraju kupovinu ove aktive. Objavljivanje pozitivnih podataka za SAD je krajem protekle sedmice podstaklo špekulacije da bi Fed mogao biti agresivniji u povećanju kamatnih stopa, što je nepovoljna vijest za cijenu zlata. Na zatvaranju tržišta u petak ona je iznosila 1.273,35 USD (1.096,96 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.